

Egy bérgyilkos története

Részlet

Jing Ke Weiből¹ származott. Ősei (eredetileg) Qi-beliek² voltak, azonban Wei-be költöztek. A Wei-beli emberek méltóságos Qing-nek hívták. Majd Yanbe³ ment, ahol pedig méltóságos Jingnek szólították. Jing szerette az olvasást és a kardforgatást is. Egy ízben a (vívás) fortélyairól beszélt Wei fejedelmének, Yuannek, de ő mégsem fogadta fel (Jinget) a szolgálatába. Valamivel később Qin megtámadta Weit⁴, és megalapította a Keleti támaszpontot, a Wei-béli Yuan fejedelmet pedig Yewangba⁵ telepítette.

Jing Ke, utazásai során egyszer megállt Yuciben⁶, ahol Gai Niével társalgott a kardforgatásról. Gai Nie azonban (valami miatt) haragra gerjedt, s fenyegetően pillantott Jing Ke-re, aki inkább távozott. Valaki azt tanácsolta (Gai Niének), hogy hívassa vissza Jinget.

Gai Nie ezt mondta erre:

– Nemrégiben a kardforgatásról beszélgettünk (Jing Ke-vel) és nézeteltérésünk támadt, mire én nagyon fenyegetően pillantottam rá. Próbáljátok meg megkeresni, habár már biztos elment... nem mert (itt) maradni.

Így aztán követeket küldött (Jing Ke) szállásadójához. Jing azonban ekkora már befogta lovait, s elhagyta Yucit. Miután a követ visszatért, jelentette a történeteket (Gai Niének).

– Biztos voltam benne, hogy távozott, hisz nagyon fenyegetően néztem rá! – mondta Gai Nie.

Ezek után Jing Ke Han Danba⁷ ment, ahol Lu Goujiannel sakkozott. Játék közben azonban összekülönböztek a szabályokat illetően. Lu Goujiant elöntötte a méreg és ordibálni kezdett (Jing Ke-vel), aki se szó, se beszéd, sarkon fordult és távozott. Soha többé nem találkoztak.

Jing Ke ezután Yan-be ment. Nagyon megkedvelte az ottani kutyaböllért, bizonyos Gao Jianlit, aki nagyon ügyesen játszott a lantján. Jing szerette az italt, így aztán naphosszat Yan piacán borozgatott Gao Jianlivel, a kutyaböllérrrel, majd ittasan sétálgattak. A piac közepén Gao Jianli pengette a húrokat, Jing Ke meg a dallamra énekelt. Úgy szórakoztak, s sírni is úgy sírtak együtt, mintha körülöttük egy teremtett lélek sem lett volna. Annak ellenére, hogy Jing Ke részeges emberek társaságában forgott, művelt és tiszteletre méltó ember hírében állt. Amelyik fejedelemségben csak megfordult, mindig kapcsolatba lépett az ottani bölcs és kiváló vezetőikkel. Mikor Yanbe ment, a világtól visszavonult Tian Guang is nagy tisztelettel bánt vele, mert tudta, hogy nem egy átlagos személlyel van dolga.

Valamivel később történt, hogy Yan trónörököse, Dan tús⁸ volt Qin fejedelemségben, ahonnan hazatért Yan-be. Valaha Zhaóban volt tús, ahol a Qin királya, Zheng⁹ született. Fiatal korukban nagyon kedvelték egymást, s így, amikor Zheng király lett, Dan elment vele Qin-be túsznak. Egyszer Qin királya, Zheng, vendégül látta Dant, a trónörökösöt. De nem bánt vele valami tiszteletteljesen, ezért Dan meggyűlölte őt, és hazamenekült. Otthon keresett valakit, aki bosszút állhatna a királyon, mert saját hazája túl kicsi volt, s nem volt elég ereje hozzá (hogy lerohanja). Ezután Qin naponta küldött csapatokat a hegyek keleti oldalára, hogy támadja Qit, Chut¹⁰ és a három Jint. Szép apránként be is kebelezte az államokat. Mikor már majdnem elérte Yanig, Yan uralkodója és alattvalói nagyon megijedtek, hogy hamarosan őket is eléri a veszedelem. Dan nagyon aggódott, ezért tanítómesteréhez, Ju Wuhoz fordult.

– Qiné lassan az egész Égalatti, és most Han, Zhao és Wei államokat fenyegeti. Északon ott van neki Ganquan¹¹ és Gukou¹², ami biztonságot ad; Délen Jing és Wei¹³ termőföldjei Ba¹⁴ és

1 A Sárga folyó kanyarulatánál helyezkedett el. Fővárosa: Puyang. A Hadakozó fejedelemségek korára önállóságát elvesztette, általában a három Jin – Han, Zhao, Wei – valamelyikéhez tartozott.

2 Qi állam a Shandong-félsziget nyugati felén, a tengerparton helyezkedett el. Az évszázadok során, kedvező fekvése miatt területe egyre nőtt, s gazdaságilag is kedvező helyen terült el.

3 A Hadakozó fejedelemségek korában a hét legnagyobb állam közül a legkisebb. A mai Hebei tartomány északi felét, Liaoning délnyugati és Shanxi tartomány északkeleti felét foglalta magában.

4 A Kr. e. 453-ban felbomlott Jin fejedelemség utódállamainak egyike. A három közül ez volt a legerősebb. A mai Shanxi délnyugati részén és a mai Henan tartomány területén helyezkedett el.

5 Henan tartományban, a mai Qinyang, Luoyang-tól északra.

6 A mai Shanxi tartományban található.

7 Zhao fejedelemség fővárosa, a mai Hebei tartományban helyezkedett el. Zhao a mai Shanxi tartomány északi felén és a mai Hebei tartomány déli felén terült el, egészen Henan-ig. Keleten Qi és Yan határolta, míg délen–délnyugaton Qin és Wei. Északon a nomádok lakta területtel volt határos. A mai Hebei tartományban helyezkedett el.

8 A túsrendszer lényege abban állt, hogy egy állam fejedelme elküldte trónörökösét egy másik államba, és ezzel biztosította azt, hogy a „túszt fogadó” államot nem támadja meg. Ha mégis, akkor a trónörökösöt meggyilkolják.

9 Kr. e. 259–210-ig élt. Kr. e. 247-től Qin állam királya. (Hivatalosan csak Kr. e. 246-ban kezdett el uralkodni, azonban apja halála után rögtön, azaz Kr. e. 247-ben a trónra ültették. Majd a Középső Birodalom egyesítése után, Kr. e. 221-ben felvette az Első Császár nevet, a Shi Huangdi-t.)

10 A Jange középső folyásától délre eső barbár állam.

11 A mai Chunhua megye területén, Shanxi tartományban, a Jing folyótól északra egy hegy neve.

12 Az a pont, ahol a Jing folyó kilép a hegyekből, a mai Jingyang megyétől északnyugatra és Liqian megyétől északkeletre Shanxiban.

13 Mindkettő egy folyó neve.

14 A mai Sichuan területén, Chongqing környékén (Ibid: 23–24).

Han gazdagságával vetekszik; jobbra [keleten] ott van a Long és a Shu hegy, balra [nyugaton] szorosok, és a Xiao hegy zárja el az utat; népe nem kevés, nem szükölködik jó katonákban sem, és fegyvereik is vannak bőven. Ha tervét meg akarja valósítani, akkor Délen a Nagy Falnál, s Északon a Yi folyónál védtelenek lennénk. Miért akarsz hát a téged ért sérelem miatt felbőszíteni? – mondta neki Wu.

– Akkor mi tévők legyünk? – kérdezte Dan.

– Engedd, hogy visszavonuljak és kiterveljek valamit – válaszolta Wu.

Egy kis idő múlva Fan Yuqi, Qin hadvezére Yanbe menekült, mert vétkezett a király ellen. Dan, a trónörökös befogadta s el is szállásolta, ám Ju Wu a következőket tanácsolta:

– Ne tedd! Qin zsarnoksága és a Yannel szemben felgyülemlett haragja éppen elegendő ahhoz, hogy megfagyassza a szíved. Hát még, ha az is a fülébe jut, hogy Fan hadvezér is itt van! Ezt nevezik úgy, hogy „éhes tigris útjába húsfalatokat dobálni”. A katasztrófa elkerülhetetlen lenne. Még ha Guan¹⁵ és Yan¹⁶ is a szolgálatodban állnának, ők sem tudnának jó tanácsot adni. Uram, Fan hadvezért minél gyorsabban küldd el a *xiongnuk*-hoz, nehogy ürüggyel szolgáljunk (Qinnek a támadásra)! Nyugaton köss szövetséget a három Jinnel, délen lépj kapcsolatba Qivel és Chuval, északon pedig a (*xiongnuk*) *shanyu*éval¹⁷. (Ha pedig mindezt megtetted), majd csak ezt követően lehet tervezgetni.

A trónörökös erre ezt mondta:

– A terved, tanítómesterem, nagyon sok időt venne igénybe, s félek, ezeket gyorsan nem lehet véghezvinni. De nem csak erről van szó. Fan hadvezér nagy szerencsétlenségében nálam keresett menedéket. Soha nem tennék olyat, hogy csak azért, mert a veszedelmes Qin szorongat minket, eltaszítam azt, akit szánok és kedvelek. Ha elküldeném őt a *xiongnuk*-hoz, az a végemet jelentené. Kérlek, gondold át még egyszer!

Ju Wu így felelt:

– Békét kívánsz, ám tetteid mégis katasztrófával járhatnak, szerencsét kívánsz, ám mégis csak veszedelmet okozol. Nem tervezel megfontoltan, viszont haragod mérhetetlen. Egyetlen emberrel történő későbbi kapcsolatod tartod szem előtt, s nem azt, hogy milyen pusztulást hozol ezzel a családotra és az országod népére. Ezt nevezik annak, hogy „táplálni a haragot, és előidézni a pusztulást”. Olyan ez, mint hattyú tollát a tűzhelyen égetni: egy szempillantás alatt eltűnik. Qin ragadozómadárként fog lecsapni ránk, és rajtunk tölti ki minden dühét és könyörtelenségét. Elég, ha csak ennyit mondok? Yanben él a kiváló Tian Guang úr, akit az emberek nagyon bölcsnek és bátornak tartanak. Tőle kérj tanácsot!

A trónörökös így szólt:

– Akkor lehetséges lenne, hogy kapcsolatba lépj Tian Guang úrral?

– Természetesen! – válaszolta Ju Wu, azzal el is ment meglátogatni Tian Guangot, akinek ezt mondta:

– A trónörökös herceg szeretne megvitatni veled egy, az országgal kapcsolatos kérdést.

– Tisztelettel végrehajtom kívánságát – felelte, s elment az udvarba.

A trónörökös köszöntötte, majd hátralépett, utat engedvén neki, letérdelt előtte, s leporolta a szőnyeget. Mikor Tian Guang is helyet foglalt, és a körülállók is távoztak, a trónörökös felkelt a szőnyegről és tanácsot kért (Guangtól):

– Yan és Qin nem létezhet egyszerre! Kérlek, ezt jól tartsd észben.

Tian Guang így válaszolt:

– Úgy tartja a mondás, hogy egy kiváló ló, ereje teljében, egy nap akár ezer mérföldet is képes nyargalni, azonban amikor megöregszik, akkor még a lomha ló is megelőzi. Felség, te még akkor hallhattál rólam, amikor fénykoromat éltem, arról viszont nem értesültél, hogy erőm már mulandóban van. Így hát, hogy is bátorkodhatnék az ország ügyével kapcsolatban bármit is tervezni? De igaz barátomra, Jing Ke-re rá lehet bízni az ügyet.

– Akkor, kérem, hogy lépj kapcsolatba Jing Ke-vel. Lehetséges lenne ez? – kérdezte a herceg.

– Természetesen – mondta Tian Guang, majd felállt, s gyorsan távozott.

A herceg kikísérte a kapuig, s így figyelmeztette:

– Amiről itt az előbb szó volt, az az ország égető problémája. Kérlek, ne szívárogtasd ki!

Tian Guang meghajolt, s mosolyogva így szólt:

– Ez csak természetes! – Tisztelettel meghajolt (ismét), majd felkereste Jing Ke-t és a következőket mondta neki:

– Te és én jó viszonyban vagyunk, s Yanben senki nincs, aki ne tudna erről. A trónörökös hallott érdemeimről, de arról nem értesült, hogy már nem vagyok a régi formában. Közölte velem, hogy Yan és Qin nem létezhet egyszerre, s tartsam ezt szem előtt. Megemlítettem hát neki a nevedet, s a trónörökös azt szeretné, ha megjelenél előtte a palotában.

– Természetes, hogy teljesítem kérésed! – felelte Jing Ke.

– Általában egy (köztiszteletben álló) idős ember cselekedetei nem ébresztenek kételyeket a másik emberben, a trónörökös viszont azt mondta nekem: „amiről mi beszélünk, az nagyon kényes ügye az országnak, ne szívárogtasd ki”. Vagyis a trónörökös herceg kételkedik bennem. Aki pedig cselekedetével kételyeket ébreszt a másik emberben, az nem feddhetetlen és

15 Guan Zhong (Kr. e. 730–645) Qi fejedelemségben volt miniszter, az ő reformjainak köszönhető, hogy Qi megerősödött.

16 Yan Ying (?–Kr. e. 493) Qi-beli hivatalnok. Zsugori életmódjáról volt híres. Egy ügyes csellemel állította félre ellenlábait.

17 Xiognu vezető.

igazságos – mondta Tian Guang, s emiatt az öngyilkosságot fontolgatta magában, hogy ezzel is ösztönözze Jing Ke-t, mondván: – Azt szeretném, hogy gyorsan menj el a trónörököshöz, s mondd meg neki, hogy Guang már meghalt, ám (teljesítette kötelességét), mert hallgatott.

Ezt követően pedig (Tian Guang) elmeteszte saját torkát és meghalt.

Jing Ke el is ment a trónörökös herceghez, s közölte vele, hogy Tian Guang meghalt, és egyben Guang üzenetét is átadta neki. A herceg tisztelettel (adózva emlékének) két leborulást hajtott végre, majd sírva fakadt. Kévéssel később pedig így szólt:

– Amiért én Tian Guang-ot erre figyelmeztettem, az csak azért volt, hogy megfelelő terv születhessen az ország jelentős problémájára. De most, hogy Tian Guang meghalt, magával vitte a titkot a sírba. Nem ezt akartam!

Jing Ke helyet foglalt, a herceg pedig felkelt a szőnyegéről, fejet hajtott, majd a következőket mondta:

– Tian úr nem ismerte érdemtelenségemet, neki köszönhetjük, hogy tudunk most találkozni, s bátorkodom kijelenteni, hogy az Ég megszánta Yant és megkegyelmezett nekem. Qin mohón kívánja a hasznót, és nagyravágását semmi sem tudja kielégíteni. Még akkor sem lenne megnyugvást, ha az egész Égalattit bekebeleznék, s a tengerek (határolta vidékek) királyai mind az ő vazallusai lennének. Qin már börtönbe vetette Han királyát, földjét bekebelezte. Csapatokat küldött délre és megtámadta Chut, északon Zhao felé közelít, Wang Jian tábornok több tízezer katonával elért Zhangig¹⁸ és Yeig¹⁹; Li Xin pedig már megszállta Tai Yuant²⁰ és Yun Zhongot²¹. Zhao nem bír el Qin-nel, s be fog hódolni. Ha pedig (Zhao) is meghódol (Qinnek), akkor ér el minket a baj. Yan kicsi és gyenge, és már jó néhányszor katonai védelemre szorultunk. Ha most az egész országot mozgósítanánk, az sem lenne elég Qin ellen. A fejedelmek ugyanis Qint szolgálják, és senki nem mer szövetséget kötni velünk (Qin ellen). Azonban a saját dőre számításaim szerint, ha megszerezzenk az Égalatti legvitézesebb harcosát, és őt Qinbe küldenénk, s így nagy haszonnal csalogatnánk, Qin királya van annyira mohó, hogy minden erejével meg akarná szerezni azt, amire vágyik. Ha pedig ezt véghez tudjuk vinni, akkor rákényszeríthetnénk Qin királyát, hogy adja vissza a fejedelmeknek az elfoglalt területeket úgy, ahogy azt Cao Mo tette Qi fejedelmével, Huannal. Ez lenne a legjobb. Ha ez nem válik be, akkor meg kell ölni. Qin összes nagy hadvezére külhonban csatázik, s ha az országon belül felfordulás támad, ha az uralkodó és miniszterei nem bíznak meg többé egymásban, akkor a fejedelmek között is akadna olyan, akivel szövetséget lehetne kötnünk. Így lehetne megtörni Qin (hatalmát). Ezt szeretném véghezvinni, viszont nem tudom, hogy kire is bízhatnám a dolgot. Tiszteletreméltó Jing, kérlek, gondold át a dolgot!

Nagysokára Jing Ke ekként válaszolt:

– Ez most az ország legfontosabb ügye, én ehhez nem vagyok elég tehetséges, félek, nem vagyok elég méltó a megbízatáshoz.

A herceg fejet hajtott, majd kérlelni kezdte, hogy ne utasítsa vissza, mire végül elfogadta a megbízatást. Ekkor (a trónörökös) a tiszteletre méltó Jing Qinget kinevezte legfőbb miniszterré és a felső palotában szállásolta el. A herceg mindennap meglátogatta, elvégezték a *tailao* szertartást, s minden földi jóval elkényeztette: hintókat, lovakat, szép hölgyeket ajándékozott neki, mindent Jing Ke kénye-kedve szerint, amit csak megkívánt.

Igy zajlott ez elég sokáig, ám egyáltalán nem úgy tűnt, mintha Jing Ke-nek szándékában lenne bármit is tenni. Am időközben a Qin hadvezér, Wang Jian leigázta Zhaót, Zhao királyát elfogták, s földjét bekebelezték. Qin hadserege már az elkobzott földek északi részén járt, s így elérte Yan déli határát. A trónörökös herceg megijedt és magához hívatta Jing Ke-t, és így szólt hozzá:

– Qin serege maholnap átkel a Yi folyón. S habár még sokáig szeretnék a kedvedben járni, de ilyen körülmények közt lehet-e?

– Ha te nem hívatnál volna, én kértem volna audienciát tőled – mondta Jing Ke. – Ha (azt szeretném), hogy most lépjek a tettek mezejére, tehetetlen vagyok, mert még nem nyertük el (Qin) bizalmát. Fan hadvezér fejére ezer *jin*²² aranyat tűztek ki, ráadásként egy tízezer lélekszámú várost is kap jutalomra (a nyomravezető). Ha Fan hadvezér fejével és a Yan fejedelemségbeli Dukang tartomány²³ térképével megyek el a Qin királyhoz, s felajánlom neki azokat, biztos látni kíván majd. S ezek után lehetőségem nyílna arra, hogy bosszút álljak.

A trónörökös herceg erre így válaszolt:

– Fan hadvezér nagy bajában fordult hozzám, nem bírnám elviselni a tudatot, hogy önök érdekeim miatt feláldoznak egy nálamnál idősebbet. Kérlek, gondold át még egyszer.

Jing Ke tudta, hogy a trónörökös ebbe nem fog beleegyezni, ezért ő maga ment el meglátogatni Fan hadvezért, mondván neki:

– Hadvezérem, Qinben mondhatni nagyon elbántak veled. Apádat és anyádat megölték, egész családodat kiirtották. Most meg azt hallottam, hogy fejed ezer aranyat és egy tízezer lélekszámú várost ér. Hogy is van ez?

(Fan) Yuqi az ég felé emelte fejét, nagyot sóhajtott, majd könnybe lábadt a szeme:

– Ahányszor csak erre gondolok, a csontom velejéig hatol a fájdalom. De nem tudok mit kitalálni (mivel állhatnék bosszút).

18 Egy folyó a mai Hebei és Shanxi tartományok határán.

19 Egy folyó neve a mai Hebei területén, a Zhang folyótól délre.

20 Qin által Kr. e. 247-ben alapított támaszpont a mai Taiyuan-tól északkeletre.

21 Zhao által alapított támaszpont Bingzhou-ban. Kr. e. 234-ben vette át az irányítást felette Qin.

22 Kicsivel több, mint 250 kilogramm.

23 A mai Hebei tartomány Zhuo járásától délkeletre.

– Mit szólnál ahhoz, ha egyetlen mondatlal megoldást tudnék mondani Yan gondjára, amivel még te is bosszút állhatnál? – kérdezte Jing Ke.

– Mit kellene tenni? – kérdezte Yuqi.

– Ha a fejedet venném és felajánlanám azt Qin királyának. Akkor aztán Qin királya egészen biztos, hogy örömeiben fogadna engem. Bal kezemmel megragadnám a ruhája ujját, jobbjammal pedig mellbe szúrnám. Így állhatnál bosszút, és még Yan is lemosná magáról a sérelmek miatt esett szégyenfoltot. No, mit szólsz hozzá?

Fan Yuqi lazított egy kicsit kabátján, megfogta csuklóját, s ezt mondta:

– Minden álló nap s éjjel fogcsikorgatva, a lelkemet megkeményítve (töprengék), s most végre hallhattam a (megoldást).

Ezzel fogta, és elvágta a saját torkát. Mikor a trónörökös tudomást szerzett erről, gyorsan a (szállásához) sietett, ahol a holttest mellé guggolt, és mérhetetlen bánatában sírva fakadt. Mivel már a dolog bevégeztetett, nem tehetett már egyebet, minthogy elküldte Fan Yuqi fejét egy ládikában.

Ekkor a trónörökös elkezdte kerestetni az ország legélesebb törét. Meg is szerezte a Zhao-beli Xu Furen törét száz aranyért. Utasítására szakértők méreggel vonták be, majd ki is próbálták azt embereken. Vértük épp csak kicsordult, máris meghalt mindegyik. Ezt követően becsomagoltatta (a törét), és elküldte Jing Ke-nek.

Yan-ben élt egy bátor ember, bizonyos Qin Wuyang. Tizenhárom éves korában megölt valakit, ezért az emberek (úgy rettegtek tőle), hogy még a szemébe se mertek nézni. Őt nevezték ki Jing Ke segédjének. Jing Ke várt valakire, akivel együtt akart útra kelni, de ez az illető nagyon messze lakott, s még nem érkezett meg. Közben (Jing Ke) elintézte az utazással kapcsolatos teendőket. Eltelt egy kis idő, de még mindig nem indultak útnak. Az indulás halogatása miatt a trónörökösben felvetődött annak lehetősége, hogy talán (Jing Ke) már meg is bánta, (hogy elvállalta a megbízatást,) ezért ismét magához hívatta:

– Nincs több időnk, Jing Qing! Szándékodban áll még (teljesíteni a feladatot)? (Mert, ha nem), kérlek, hadd küldjem el először Qin Wuyangot.

Jing Ke-t erre dühbe gurult, és ekként kiáltott a trónörökösre:

– Már miért küldenéd őt, felség? Elmenni még csak-csak elmegy, de vissza nem fog térni. Hisz még csak egy suhanc. Annak oka, hogy még itt vagyok, s nem indultam el egyetlen egy törrel a bevehetetlen erős Qinbe, nem más, minthogy várom a társamat, aki majd elkísér. Ha felséged úgy gondolja, hogy máris késlekedem, kérlek, hadd búcsúzzam hát el.

S ezt követően útnak indult.

A trónörökös és (Jing Ke) ismerősei mind tisztában voltak a küldetés (céljával), ezért mind fehér ruhát és kalapot viselve (ti. gyászhoz öltözve) kísérték el őket (a határig). Mikor elértek a Yi folyó partjához, áldozatot mutattak be, majd kiválasztották az utat. Gao Jianli játszott a hangszerén, Jing meg (a bánatot jelképező) *zheng* hangnemben énekelt hozzá. A katonáknak eleredtek a könnyeik, előreléptek, és ők is dalra fakadtak:

*„Süvít a szél, a Yi folyó hideg,
Elment a vitéz, s soha vissza nem tér.”*

Aztán *yu* hangnemre váltottak, hangjuk egyre lelkesebben csengett, szemükben a harciaság tüze égett, s hajuk a kalapjuk alól rakoncátlan tincsekben lógott. Végül Jing Ke kocsira szállt, s elindult anélkül, hogy visszafordult volna.

Mikor Qinbe ért, fogta az ezer aranyat érő értékes tárgyat, s otthagyta a Qin király által nagyon kedvelt szolgálattévőnél, bizonyos Meng Jianál, a palotaőrnel. Jia először a következőket mondta Qin királyának:

– Yan királya valóban nagyon félhet felséged hatalmától. Lám, nem mert hadsereget állítani, hogy elkergesse katonáinkat, hanem inkább a többi fejedelmet kívánja követni, s be akar hódolni. Hűbéradóként felajánlotta az egyik tartományát, azonban meg szeretné tartani az ősök templomát. Bátorkodom azt gondolni, hogy nem volt elég mersze ahhoz, hogy mindezt személyesen közölje, ezért Yan királya tisztelettel elküldte felséged udvarába Fan Yuqi fejét és Dukang tartomány térképét egy-egy lepecsételt dobozban. Szolgád úgy fog cselekedni, ahogy azt felségedtől hallja. Szolgád felséged kegyes parancsára vár.

A király nagyon megörült, amikor ezt meghallotta, felvette udvari ruháját, és előkészítette az uralkodóknak kijáró fogadást, s így várták Yan követét a Xianyang palotában. Jing Ke-nél volt a Fan Yuqi fejét tartalmazó ládika, Qin Wuyangnál volt a térkép, s ilyen sorrendben is léptek be a palotába. Mikor elértek a korlátig, Qin Wuyang arca holtsápadttá vált a félelemtől, csodálkoztak is ezen a szolgák. Jing Ke ránézett Wuyangra és elmosolyodott, előrelépett, és szabadkozva így szólt:

– Ez az északi barbár ott a határszélen még soha nem látta az Ég fiát. Bizonyára ezért remeg annyira. Kérem felségedet, legyen elnéző vele szemben, hadd teljesíthesse itt végre a feladatát, felséged színe előtt.

– Fogd azt a térképet, ami Wuyangnál van – felelte a király Ke-nek.

Ke pedig elvette a térképet és átnyújtotta a királynak, aki kiterítette. Azonban a térkép túl vékony volt, s így a tör elővillant. Ézért aztán (Jing Ke) bal kezével gyorsan megragadta a király ruhájának ujját, jobb kezében a törrel pedig szúrt. Még nem ért testet (a penge), amikor is a király félelmében felpattant, s ahogy kirántotta kezét (Jing Ke markából), ruhájának uja elszakadt. Kardot akart rántani (a király), de az túl hosszú volt, s csak a hüvelyét sikerült megmarkolni. A nagy kapkodásban azért sem tudta kihúzni a kardot azonnal, mert az beszorult a

hüvelyébe. Jing Ke üldözőbe vette a királyt, aki az oszlopok között cikázva menekült előle. A szolgák ijedtükben egészen elveszítették lélekjelenlétüket.

Qin törvényeinek értelmében ugyanis, akik a palotában szolgáltak, nem viselhettek semmilyen fegyvert; a palota előtt álló palotaőrök, akik viszont fegyvert hordtak, királyi parancs nélkül nem léphettek a palotába. A nagy riadalomban azonban senki nem hívta a lenti katonákat. Ezért tudta üldözőbe venni Jing Ke a királyt. Így miután semmi nem akadt, amivel végezni lehetett volna Jing Ke-vel, öltre mentek vele. Az udvari orvos, Xia Wuju az orvosságoszacskójával ütötte le Jing Ke-t. A király félelmében az oszlopok közé menekült, azt se tudta, mitévő legyen. Ekkor az egyik szolga így felkiáltott:

– Királyom! A kardját vegye a hátára!

(A király erre) a hátára vette kardját (így már elő tudta rántani) és levágta vele Jing Ke bal lábát. Jing Ke összeesett, előhúzta törét és elhajította a király felé, azonban nem őt találta el, hanem csak az egyik oszlopot. A király viszont újra lecsapott Jing Ke-re, s nyolc helyen is megsebesítette. Jing Ke ekkor már tudta, hogy nem képes teljesíteni küldetését. Hátát az oszlopnak vetette, lerogyott, kinyújtotta lábait, és ekként szidalmazta (a királyt):

– Azért vallottam kudarcot, mert élve akartalak elkapni, hogy megegyezésre kényszerítsek, amit aztán jelentettem volna a trónörökös hercegnek.

Ezután pedig a szolgák a (király) színe előtt végeztek Jing Ke-vel, ám a király még jó darabig nem nyerte vissza nyugalmát. Végül számba vette az érdemeket, s tetteik szerint megjutalmazta azokat az alattvalókat, akik akkor jelen voltak, és vizsgálatot indított azok ellen, akik nem voltak ott. Xia Wujiének kétszáz yi-nyi aranyat adományozott, s a következőket mondta:

– Wuji szeret engem, mert gyógyszereszacskójával leütötte Jing Ke-t.

Qin királya mérgében Zhaoba erősítést küldött, Wang Jiannek pedig kiadta a parancsot, hogy támadja meg Yant. Tizedik hónapban elfoglalták Jichenget²⁴. Yan királya, Xi és a trónörökös, Dan, legjobb csapataikat keletre irányították, és Liaodong-ban lettek menedéket. Li Xin, Qin hadvezére, nyomban üldözőbe vette Yan királyát. Dai királya, Jia eközben a következő levelet írta Xinek, Yan királyának: „Az ok, amiért Qin ily hevesen támadja Yant, nem más, mint Yan trónörököse, Dan. Ha megölnöd Dant, s fejét felajánlod Qin királyának, biztosan megbékél majd, és ha szerencséd van, tovább áldozhatsz a föld oltárán.”

Ezek után Li Xin vette üldözőbe vette Dant, aki a Yan folyó²⁵ mellett bújt meg. Yan királya utasítást adott ki, hogy fejezzék le Dan-t, a trónörököst, mert a fejét fel akarta ajánlani Qin királyának. Qin pedig eközben még egy támadást elindított. A történetek után öt évvel Qin végleg megsemmisítette Yant, és a királyt, Xit börtönbe vetette.

A következő évben (i. e. 221) Qin (királya) egyesítette az Égalattit, trónra lépett, s felvette a Huangdi nevet. Dan és Jing Ke ismerőseit tovább üldözte, akik elmenekültek. Gao Jianli nevet változtatott, s egy kocsmában dolgozott valahol Songzi-ben²⁶. Már régóta ott éldegélt, elég keserves körülmények között, amikor egyszer csak arra lett figyelmes, hogy az egyik vendége az ősök templomában lanton játszik. Mikor (Gao Jianli) ezt hallgatta, fel-alá járkált, mozdulni sem tudott (a templom mellől). Minden alkalommal megjegyezte, hogy:

– Van, ami tiszta, és van, ami hamis.

Egy másik alkalmazott azt mondta a tulajdonosnak:

– Ez a kocsmáros ért a zenéhez. Hallottam, amikor magának azt motyogta, hogy tisztán vagy épp hamisan zenélnék.

A főpincér erre magához hívatta (Gao Jianlit), és arra utasította, hogy játsszon nekik a hangszeren. Akik ott ültek és hallgatták, mind azt gondolták, hogy nagyon tehetséges és ügyes. Meg is kínálták borral. Ekkor Gao Jianli visszavonult, mert úgy gondolta, hogy már elég régóta él félelemben és szegénységben, épp itt az ideje, hogy elővegye dobozába zárt hangszerét, szép ruháját, s így sokkal előkelőbb hatást keltett, mint azelőtt. A vendégek (mikor meglátták), mind igencsak meglepődtek, úgy bántak vele, mintha közülük való lett volna, vagyis mintha egy megkülönböztetett vendég lett volna. Kérték, hogy játsszon, muzsikáljon és énekeljen. A hallgatóság soraiban senki nem akadt, akinek ne hullottak volna a könnyei, majd búcsút vettek és távoztak. Songziben híre kelt az idegennek (Gao Jianlinek), s végül Qin Shi Huangdi fülébe is eljutott a hír. Qin Shi Huangdi magához hívatta, ám ott valaki felismerte, s így szólt:

– Ez az ember Gao Jianli!

Qin Shi Huangdi megszánta őt, amiért oly ügyesen zenélt, ezért megkegyelmezett neki, nem végeztette ki, csak megvakította. Utána pedig ráparancsolt, hogy játsszon valamit, ő pedig még soha olyan gyönyörűen nem zenélt, mint akkor. (Qin Shi Huangdi) apránként egyre közelebb húzódott hozzá. Mikor aztán Gao Jianli úgy érezte, hogy a császár már elég közel van hozzá, előhúzta a lantja belsejében lévő ólom(kést), és le akarta szúrni a császárt, de elvétette. A császár ezért rögtön kivégeztette Gao Jianlit. Ezek után még a hercegek sem mehettek a császár közelébe.

Lu Goujian, amikor értesült róla, hogy Jing Ke megpróbálta leszúrni a császárt, ekként morfondírozott magában:

– Ó jaj! Milyen kár, hogy nem avatott be a kardforgatás rejtelmébe. Ez az én hibám, mert nem ismertem őt elég alaposan. Annak idején csak ordítottam vele, így biztosan azt gondolta rólam, hogy nem vagyok rendes ember!

A Nagy Történetíró véleménye: „Amikor az én nemzedékem Jing Ke-ről ejt szót, bizony nagy hiba, ha azt mondják, hogy az volt Dan herceg végzete, hogy „köles hullott az égből, s a

24 Yan fővárosa. A mai Peking közelében.

25 Mai nevén Taizi-folyó. A Liaodong-öbölből folyik Liaoyong felé.

26 A mai Hebei tartományban, Shijiazhuán-tól körülbelül 30 kilométerre délkeleti irányban.

lovaknak pedig szarva nőtt'. De az sem igaz, ha azt mondják, hogy Jing Ke megsebesítette Qin királyát. Ezt a történetet először az a Gongsun Jigong és Dong mester ismerte meg, akik együtt tanultak Xia Wujuvel. Nekem ők így mesélték el.

Ezen öt személy közül – Cao Mo-tól egészen Jing Ke-ig – az igazságosság (diktálta kötelezettséget) illetően némelyik eredményes volt, némelyik pedig kudarcot vallott, azonban kitűzött céljaik mellett mindvégig kitartottak mindannyian. Miért lenne hát képtelenség, hogy a nevük fennmaradjon a későbbi nemzedékek számára is?!”

Gulyás Csenge fordítása

Tubákos flakon,
öreg írástudó és virágos ágat emelő fiú,
kék-fehér porcelán